

Skanderborg Rusmiddelcenter

Kvalitetsstandard

For behandling af alkohol-
og stofmisbrug

Godkendt af Byrådet den 30.11 2016

Indholdsfortegnelse

1. Kvalitetsstandardens formål og indhold	s. 3
2. Opgaver, der udføres på rusmiddelområdet (behandling)	s. 4
2.1 Lovgivning	s. 4
2.2 Skanderborg Rusmiddelcenters opgaver	s. 4
3. Målgrupper	s. 5
4. Mål og værdier	s. 5
4.1 Vision, formål og mål	s. 5
4.2 Ophør, reduktion og tilbagefald	s. 6
5. Den organisatoriske struktur og beskrivelse af tilbud	s. 7
5.1 Organisation	s. 7
5.2 Behandlingsforløb og -tilbud til borgere over 25 år	s. 8
5.3 Behandlingsforløb og -tilbud til unge i alderen 15-24 år	s. 11
5.4 Anonym, ambulans stofbehandling til borgere på 18 år og derover	s. 14
6. Henvendelse og visitation	s. 15
6.1 Henvendelse	s. 15
6.2 Visitation	s. 15
7. Behandlingsgaranti og frit valg	s. 16
8. Behandlingsplan – udarbejdelse og opfølgning	s. 16
9. Handleplan – udarbejdelse, koordinering og opfølgning	s. 17
10. Brugerinddragelse	s. 17
11. Regler for betaling af kost og logi	s. 17
12. Information om klageadgang	s. 18
12.1 Klager over stofmisbrugsbehandling	s. 18
12.2 Klager over alkoholbehandling	s. 18
13. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling	s. 19
14. Monitorering af indsatsen	s. 19
15. Opmærksomhed på hjemmeboende børn under 18 år	s. 19
16. Kvalitetskrav til døgnbehandlingssteder	s. 20
17. Igangværende indsætter og projekter	s. 20
17. Fremtidig indsats	s. 22

1. Kvalitetsstandardens formål og indhold

Denne kvalitetsstandard henvender sig til borgere, pårørende og samarbejdspartnere og beskriver den hjælp, borgere i Skanderborg Kommune kan få, hvis de selv eller deres pårørende oplever et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller stoffer.

Lovgivningsmæssigt stilles ikke krav om, at der skal vedtages en kvalitetsstandard for alkoholbehandling, men det anbefales af Sundhedsstyrelsen. Da indsatsen på de to behandlingsområder er nært forbundet i Skanderborg Rusmiddelcenter, omhandler nærværende kvalitetsstandard derfor både alkoholbehandling og stofmisbrugsbehandling.

Formålet med kvalitetsstandarden er at sikre klar og tydelig information om det serviceniveau, som Skanderborg Kommunes Byråd har fastsat for behandling af alkohol- og stofmisbrug i årene 2017-2018.

Kvalitetsstandarden indeholder en beskrivelse af:

- De opgaver, der udføres på rusmiddelbehandlingsområdet
- Det overordnede mål for indsatsen, herunder de værdier og normer, som indsatsen bygger på
- Målgrupper
- Organisation og behandlingstilbud
- Visitationsprocedure
- Behandlingsgaranti
- Muligheden for frit valg
- Opfølgning på behandlingsplan
- Målsætning for udarbejdelse, koordinering og opfølgning på handleplaner
- Brugerinddragelse
- Reglerne for betaling for kost og logi
- Information om sagsbehandling og klageadgang

- Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling
- Monitorering af indsatsen
- Opmærksomhed på forholdene for hjemmeboende børn under 18 år
- Kvalitetskrav til døgnbehandlingstilbud
- Igangværende indsatser og projekter
- Den fremtidige indsats på rusmiddelbehandlingsområdet

Kvalitetsstandarden er drøftet og godkendt i Skanderborg Kommunes Byråd d. xx.xx. 2016 og revideres igen senest i efteråret 2018.

2. Opgaver, der udføres på rusmiddelområdet (behandling)

2.1 Lovgivning

Ifølge Lov om social service § 101 og Sundhedslovens § 141 har Skanderborg Kommune pligt til at tilbyde behandling til borgere med stof- og alkoholmisbrug. Behandlingen skal iværksættes senest 14 dage efter, borgeren har rettet henvendelse til Skanderborg Rusmiddelcenter.

Den medicinske behandling af stofmisbrug er fastlagt i medfør af Sundhedslovens § 142 og er ikke omfattet af behandlingsgarantien og heller ikke denne kvalitetsstandard. Regler og standarder for denne behandling – herunder substitutionsbehandling med metadon og buprenorphin – er beskrevet i Sundhedsstyrelsens vejledning om den lægelige behandling af borgere med stofmisbrug i substitutionsbehandling.

Ifølge Lov om social service § 101a har Skanderborg Rusmiddelcenter endvidere pligt til at tilbyde anonym, ambulant behandling af stofmisbrug til personer, der har et behandlingskrævende stofmisbrug, men som ikke har andre sociale problemer. Behandlingen er ikke omfattet af behandlingsgarantien.

Udover de nævnte lovbestemmelser har også følgende bestemmelser relevans for rusmiddelområdet:

- **Lov om social service §§ 10-12**
Bestemmelserne omhandler kommunens forpligtelser til at yde rådgivning til kommunens borgere.
- **Lov om social service § 16**
Bestemmelsen omhandler brugerinddragelse i tilrettelæggelsen og udnyttelsen af behandlingstilbuddene.
- **Lov om social service § 81**
Bestemmelsen omhandler kommunens forpligtelse til at yde støtte til voksne med særlige sociale problemer, herunder stofmisbrug, i form af en helhedsorienteret indsats, der er afpasset den enkeltes behov.

- **Lov om social service § 85**
Bestemmelsen omhandler kommunens forpligtelse til at yde hjælp, omsorg eller støtte til personer, der på baggrund af bl.a. særlige sociale problemer, herunder stofmisbrug, har behov herfor.
- **Lov om social service § 99**
Bestemmelsen omhandler kommunens forpligtelse til at sørge for tilbud om støtte/kontaktpersoner til borgere, der ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig.
- **Lov om social service § 107, stk. 2**
Bestemmelsen omfatter kommunens forpligtelse til at sikre det nødvendige antal pladser til midlertidigt ophold i boformer til bl.a. stofmisbrugere, dvs. de tilbud der er i daglig tale kaldes døgnbehandling.
- **Lov om social service § 141**
Bestemmelsen omhandler kommunens forpligtelse til at tilbyde at udarbejde handleplaner med henblik på sikring af en helhedsorienteret indsats.

2.2 Skanderborg Rusmiddelcenters opgaver

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder gratis rådgivning og behandling til borgere over 15 år, der ønsker at ophøre, reducere eller stabilisere deres forbrug af rusmidler.

Endvidere tilbyder Skanderborg Rusmiddelcenter vejledning og rådgivning til pårørende og samarbejdspartnere.

Til borgere i ambulant behandling tilbydes:

- Ambulant afrusning
- Udredning af rusmiddelprofil
- Individuelle samtaler
- Inddragelse af nære pårørende/netværk
- Familieorienteret rusmiddelbehandling
- Individuel tilrettelagt ungeindsats
- Medicinsk alkoholbehandling

- Substitutionsbehandling
- Lægesamtaler til borgere i stofbehandling
- Anonym stofbehandling
- Sundhedstilbud
- Efterbehandling

Til borgere med behov for eksternt dag- eller døgnbehandling tilbydes visitation ud fra en konkret, individuel vurdering, se også afsnit 16.

Øvrige tilbud:

- Åben rådgivning til borgere og pårørende
- Sundhedsfaglige ydelser i form af en lægelig ydelse og klinikfunktion
- Faglig sparring og videndeling til samarbejdspartnere
- Tilbud til pårørende

3. Målgrupper

Skanderborg Rusmiddelcenters tilbud henvender sig til tre målgrupper:

1. Borgere over 25 år, herunder:

- Borgere, der oplever et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer, og som ønsker at ændre det eller er motiveret for at forholde sig til det.

2. Unge i alderen 15-25 år, herunder:

- Unge, der oplever et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer, og som ønsker at ændre det eller er motiveret for at forholde sig til det.

3. Pårørende til personer med et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller stoffer, heriblandt:

- Partner/tidligere partnere
- Forældre
- Voksne børn
- Børn og unge op til 18 år
- Øvrige familiemedlemmer

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder målrettet rådgivning og/eller behandling til de enkelte målgrupper, jf. afsnit 5.2, 5.3 og 5.4

4. Mål og værdier

4.1 Vision, formål og mål

Skanderborg Kommunes socialpolitik og strategi for misbrugsområdet udgør - sammen med de grundlæggende værdier for hele Skanderborg Kommune - de overordnede rammer for tilbud til borgere med et problematisk forbrug eller misbrug af rusmidler i Skanderborg Kommune.

De grundlæggende værdier er: Åbenhed, Mod, Fællesskab – Mangfoldighed – Engagement og Ordentlighed

Skanderborg Kommunens vision i socialpolitikken er at fremme de menneskelige ressourcer så

flest mulige borgere kan mest muligt selv, og at borgere med behov får den rette hjælp.

Strategi for misbrugsområdet

Skanderborg Kommunens strategi for misbrugsområdet udpeger fokusområder og principper, som er retningsgivende for Skanderborg Rusmiddelcenters arbejde.

De tre fokusområder i misbrugsstrategien er:

1. Gode rammer

- En målrettet indsats med tilbud til alle
- Inddragelse af familie og det nære netværk
- Mestring af eget liv
- Anvendelse af teknologi

2. Synlighed og forebyggende indsatser

- Synlighed
- Opgør med tabu
- Oplysende og forebyggende aktiviteter
- En aktiv samarbejdspart

3. Samarbejde og helhedsorienterede indsatser

- Helhedsorienterede og sammenhængende indsatser

Læs mere i *Skanderborg Kommunens Sundhedspolitik. Politikken der fremmer de menneskelige ressourcer* på www.skanderborg.dk

Ovenstående betyder, at Skanderborg Rusmiddelcenter kontinuerligt har fokus på:

1. At yde en individuel fokuseret alkohol- og stofmisbrugsbehandling ud fra et relationsorienteret perspektiv – med varig forandring som mål
2. At anvende evidensbaserede metoder i behandlingsarbejdet
3. At være nytænkende og opdateret på nyeste faglige udvikling inden for misbrugsområdet, samt at følge og implementere nye relevante metoder og tilgange
4. At være kendte og let tilgængelige for Skanderborg Kommunes borgere
5. At skabe et rusmiddelcenter, der kan nå ud til alle målgrupper
6. At have de tilbud, der matcher de behandlingssøgende borgeres behov
7. At øge tydelighed om lovgivningens rammer og borgerens retssikkerhed
8. At kunne give professionel og faglig sparring til pårørende og samarbejdspartnere
9. At fremme samarbejde på tværs såvel eksternt som internt
10. At højne trivsel og et godt arbejdsmiljø

Det er Skanderborg Rusmiddelcenters mål, at flest mulige borgere opnår kontrol over deres forbrug af rusmidler i form af enten ophør,

reduktion eller stabilisering. Det forudsætter, at borgeren både opnår indsigt i egne misbrugsvedligeholdende mønstre og opbygger evne til at mestre eget liv uden at anvende rusmidlet som løsning.

Formålet med behandlingsindsatsen er derfor at:

- Styrke den enkelte i at opnå eget ønske om ophør, reduktion eller stabilisering
- Styrke den enkelte i at sætte sig realistiske mål og opnå varig forandring
- Inddrage de pårørende og være opmærksomme på deres vilkår
- Forebygge misbrugsrelaterede problemstillinger

4.2 Ophør, reduktion og tilbagefald

Ovenstående tager afsæt i kommunalbestyrelsens forslag til forandringsmål på rusmiddelområdet for 2017, som lyder, at *flere borgere skal påbegynde og gennemføre behandling.*

Der afrapporteres til det politiske niveau ift. målopfyldelsen.

Herudover er der opstillet følgende måltal:

- Andelen af borgere, der udskrives som færdigbehandlet med enten ophør eller reduktion af forbruget af rusmidler, er mindst 50 pct.
- Andelen af borgere, der er udskrevet som færdigbehandlet og indskrives igen inden for 12 måneder, udgør højst 30 pct.

Skanderborg Rusmiddelcenter foretager en opfølgning efter henholdsvis 1 og 6 måneder efter endt behandling med henblik på at kunne tilbyde en tidlig indsats til de borgere, der oplever eller er i risiko for at opleve tilbagefald.

Se også afsnit 14.

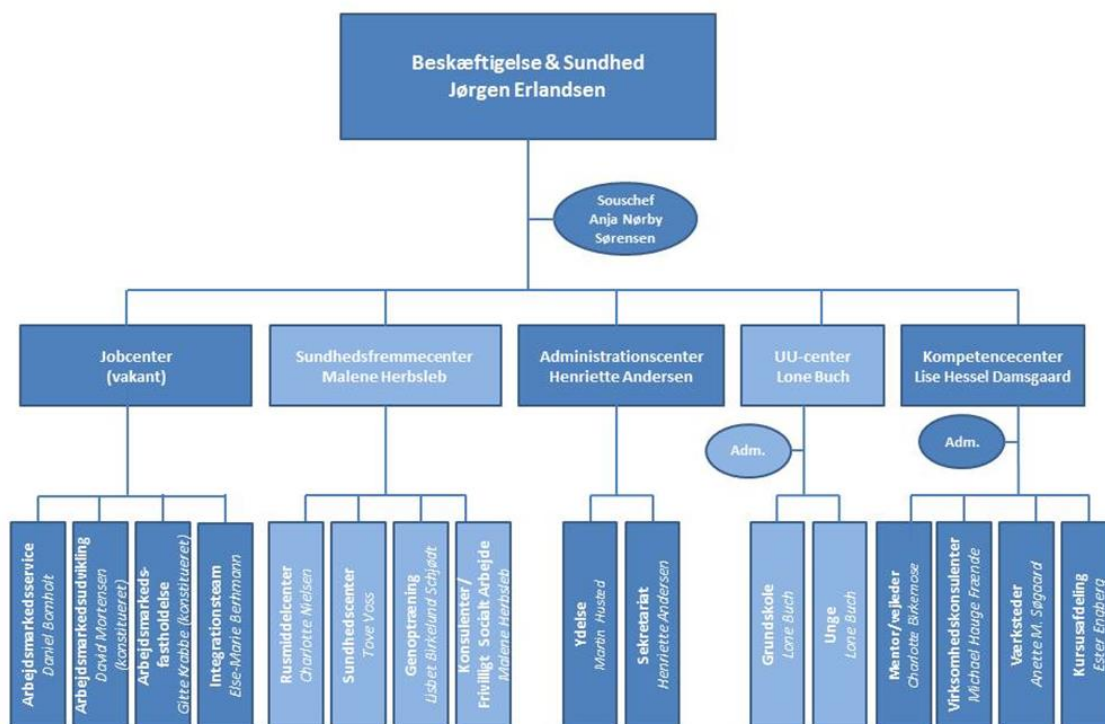
5. Den organisatoriske struktur og beskrivelse af tilbud

5.1 Organisation

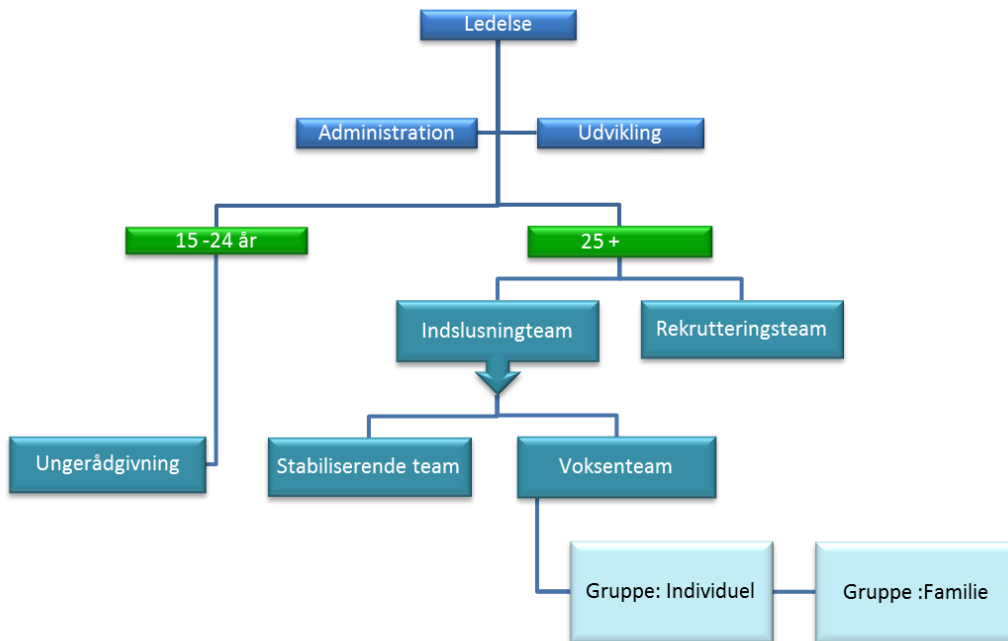
Skanderborg Rusmiddelcenter er organisatorisk placeret i afdelingen for Sundhedsfremme og Forebyggelse i fagsekretariatet Beskæftigelse & Sundhed.

Den organisatoriske struktur for henholdsvis Beskæftigelse & Sundhed og Skanderborg Rusmiddelcenter fremgår af figur 1 og 2 herunder.

Figur 1: Organisationsplan for Beskæftigelse & Sundhed

Figur 2: Organisationsplan for Skanderborg Rusmiddelcenter

5.2 Behandlingsforløb og -tilbud til borgere over 25 år

I Skanderborg Rusmiddelcenter er alle behandlingsforløb til borgere over 25 år tilrettelagt individuelt og ud fra et relationsorienteret perspektiv. Hvert menneske er unikt.

Rusmiddelproblemer påvirker ikke kun den, der har problemet, men i høj grad også de pårørende – især partner og børn. Vi betragter derfor ikke rusmiddelproblemet som et individuelt anliggende men som et relationelt problem og opfordrer til inddragelse af det nære netværk. Vi har i særlig grad fokus på børnenes vilkår og deres selvstændige behandlingsbehov. Samtidig viser forskning, at inddragelse af pårørende i behandlingen kan fremme et positivt behandlingsresultat.

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder fire forskellige behandlingsforløb til borgere over 25 år med et problematisk rusmiddelforbrug (vist i figur 3 på næste side):

1. Et kort forløb, der omfatter op til 15 individuelle samtaler inden for syv måneder. Forløbet er målrettet borgere med alkohol- og stofmisbrugsproblemer med ingen eller mild afhængighed. Behandlingen er monofokuseret (alene fokus på afhængighed) med det formål at skabe en forandring af forbruget.
2. Et langt forløb, der omfatter op til 30 samtaler inden for 14 måneder. Forløbet er målrettet borgere med alkohol- eller stofmisbrugsproblemer med moderat til svær afhængighed. Behandlingen er dobbeltfokuseret (fokus på afhængighed samt psykiske, sociale og fysiske problemstillinger) med det formål at skabe en forandring af rusmiddelforbruget.
3. Et stabiliserende behandlingsforløb, der er målrettet borgere med meget svære alkohol- eller stofmisbrugsproblemer, og som ikke ønsker eller kan profitere af behandling med forandring for øje. Formålet er at forebygge og reducere skaderne af alkohol- og stofoverforbrug samt at motivere borgeren til at ændre rusmiddelvaner.

4. Et familieorienteret behandlingsforløb, hvor familiemedlemmerne inddrages i form af parsamtaler og familiesamtaler. Der suppleres med individorienterede samtaler i det omfang, det er relevant. Formålet er at få løst op for og håndteret familiens rusmiddelproblem, reducere de enkelte familiemedlemmers belastningsgrad og åbne for nye handlemuligheder.

Hvilket forløb borgeren visiteres til, afhænger af resultatet af en grundig udredning af den enkelte borgers situation, forbrug af alkohol/stoffer, fysisk og psykisk helbred, familiære og sociale forhold m.m. Borgere, der indskrives i det lange behandlingsforløb, screenes desuden for psykiske lidelser i begyndelsen af behandlingsforløbet, så behandlingen kan tilrettelægges efter borgerens behov, styrker og udfordringer, og/eller så borgeren kan henvises til yderligere udredning i andet regi.

Metodisk tager behandlingen udgangspunkt i Motivational Interviewing (MI), en kognitiv adfærdsterapeutisk tilgang samt en integreret systemisk forståelsesramme.

Et kort og et langt behandlingsforløb vil typisk bestå af motiverende og afklarende samtaler samt individuelle samtaler med fokus på forebyggelse af tilbagefald ved en fast behandler.

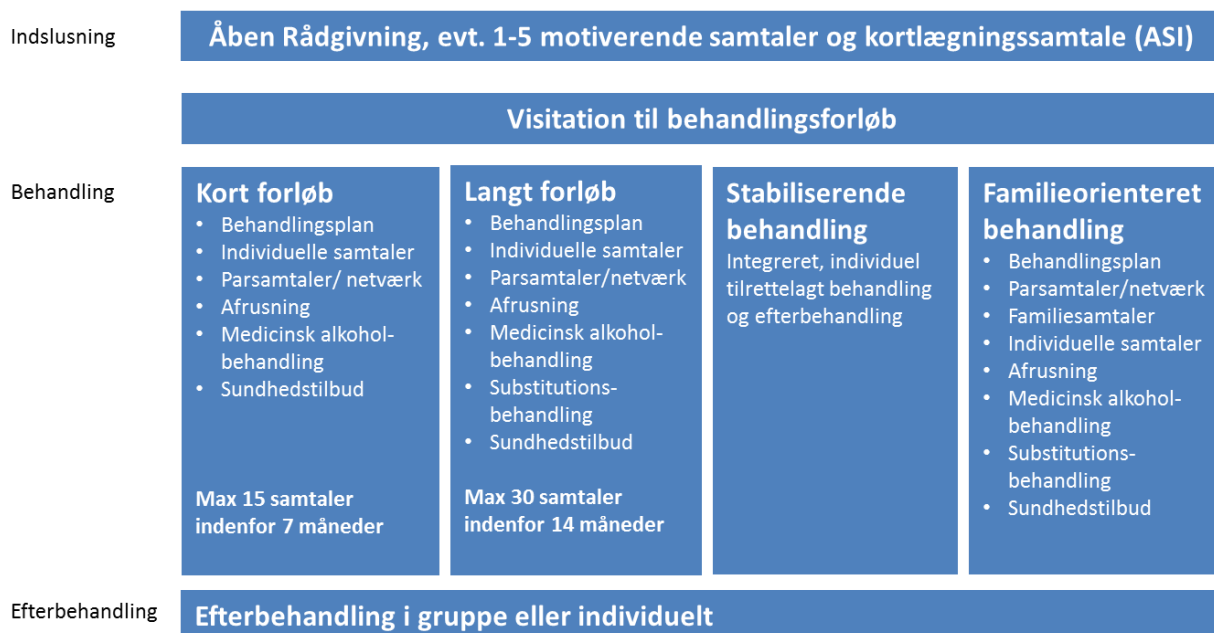
Derudover tilbydes borgere i kort og langt forløb at inddrage pårørende og at arbejde fokuseret med redskaber i forhold til strategier og trang. Behandlingen kan desuden suppleres med afrusning, medicinsk alkoholbehandling og substituitionsbehandling.

Mange af de borgere, der visiteres til behandling idet lange forløb, har komplekse fysiske, psykiske, sociale og økonomiske problemer samtidig med afhængighed af rusmidler. I de tilfælde, hvor disse problemer virker forstyrrende ind på alkohol- og stofmisbrugsbehandlingen, kan forløbene forlænges efter en individuel, konkret vurdering. Som udgangspunkt er behandlingen i kort og langt forløb tilrettelagt efter, at størstedelen kan færdigbehandles inden for henholdsvis 7 måneder og 14 måneder. Herefter tilbyder Skanderborg Rusmiddelcenter efterbehandling.

Det stabiliserende forløb adskiller sig fra det korte forløb og lange forløb ved, at behandlingen primært er omsorgsfokuseret. Målgruppen vil typisk være de aller mest udsatte borgere, som ikke kan profitere af eller ikke ønsker samtalebehandling. Det stabiliserende forløb er ikke afgrænset i tid.

Den stabiliserende behandling omfatter afrusning, medicinsk alkoholbehandling, substituitionsbehandling og sundhedstilbud.

Figur 3: Behandlingsforløb for borgere over 25 år

I det nedenstående er ydelserne i behandlings-tilbuddene beskrevet nærmere:

Åben Rådgivning og opstart af behandling

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder råd og vejledning med mulighed for anonymitet til borgere, pårørende og samarbejdspartnere, der har behov for viden og drøftelser i relation til brug og overforbrug af alkohol og euforiserende stoffer. Rådgivningen kan gives telefonisk eller ved personlig henvendelse. Ønskes behandling, skal man møde op i Åben Rådgivning. Se tiderne for Åben Rådgivning på rusmiddelcentrets hjemmeside: www.skanderborgrusmiddelcenter.dk

Motiverende samtale

Tilbuddet om motiverende samtale gives i forlængelse af Åben Rådgivning og består af op til fem motiverende samtaler. Målgruppen er borgere, som er i tvivl om, hvorvidt de ønsker behandling. Formålet med tilbuddet er at skabe en afklaring hos borgeren i forhold til at vurdere eget behov for behandling og selve det at opstarte et forløb.

Individuelle samtaler

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder individuelle samtaler af op til 45 minutters varighed med et relationsorienteret perspektiv. Ud fra en kognitiv referenceramme arbejdes der med rusmiddelrelaterede problemstillinger. Formålet er at styrke evnen til at håndtere situationer, der trigger lyst/trang til rusmidler, på en anden og mere hensigtsmæssig måde. Målsætningen for behandlingen udarbejdes individuelt i et samarbejde mellem borger, evt. partner og behandler – og i nogle tilfælde med inddragelse af pårørende. For nogle borgere vil målet være afholdenhed, mens det for andre vil være reduktion. Der arbejdes med mål og delmål i behandlingen for at opnå den ønskede forandring.

Parsamtaler og netværkssamtaler

Par- og/eller netværkssamtaler er oftest en del af alle behandlingsforløb for borgere over 25 år. Der tages udgangspunkt i den enkeltes situation og ønsker, og forløbene er således individuelt tilrettelagt. Formålet med samtalerne er at fremme forståelse for, hvad afhængighed er, og hvordan den har påvirket alle parter. Når et rusmiddelproblem har hærget i en nær relation,

kan der udvikles fastlåste mønstre, der skal løses igen. Temaer som tillid, kontrol, afmagt og ansvar vil typisk blive berørt. Par og netværkssamtalerne varetages af borgerens faste behandler.

Familiesamtaler

Familier med børn under 18 år kan tilbydes familiesamtaler. Det gælder også enlige forældre og samværsforældre. I samtalen er familien samlet ud fra det perspektiv, at hele familien er ramt af rusmiddelproblemet, og at børn er i særlig risiko for at blive belastet på både kort og lang sigt. Familiesamtalerne foregår på børnenes præmisser og med fokus på det enkelte barns behov. Der er særlig opmærksomhed på børnenes følelsesmæssige dilemmaer i disse samtaler. Formålet er at fremme familiens chance for at få løst op for rusmiddelproblemet og forbedre børnenes vilkår i tilfælde af tilbagefald. Ansvar for indtagelse af rusmidlet placeres entydigt hos den indskrevne borger. I nogle familier er der et samarbejde med kommunens familieafdeling.

Efterbehandling

Målgruppen for efterbehandling er borgere, som er færdigbehandlet. Formålet med tilbuddet er at støtte den enkelte i at fastholde de opnåede forandringer og gøre overgangen til et liv på egen hånd uden rusmidler og behandlere blidere.

Ambulant afrusning

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder ambulant afrusning og behandling af abstinenser til borgere over 18 år, som ønsker hjælp til at ophøre med at indtage alkohol. Afrusning og abstinensbehandling foregår i tæt samarbejde med den enkelte borger, dennes praktiserende læge og Skanderborg Rusmiddelcenters sygeplejersker.

Substitutionsbehandling

Substitutionsbehandlingen varetages af Skanderborg Rusmiddelcenters lægekonsulent, der ordinerer substitution i form af metadon eller buprenorphin. Udlevering sker fra Skanderborg Rusmiddelcenter eller i særlige tilfælde fra et apotek. Formålet med substitutionsbehandlingen er at stabilisere forbruget af euforiserende stoffer, så borgeren kan nedbringe eller ophøre med brugen af illegale stoffer.

Medicinsk alkoholbehandling

Medicinsk alkoholbehandling består af forskellige medicinske tilbud afhængigt af borgerens behov og situation, fx antabus, campral, risolid og vitamintilskud, og de tilbydes i samarbejde med borgerens egen læge med udlevering fra Skanderborg Rusmiddelcenter.

Sundhedstilbud

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder rådgivning, screening og vaccination til borgere, der er indskrevet i behandling, og som tilhører risikogruppen for hepatitis og HIV. I risikogruppen er de personer, der aktuelt eller tidligere har sniffet eller injiceret deres stof. Derudover tilbydes korte samtaler om ernæring, søvn og motion.

Pårørendegruppe

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder også hjælp til pårørende i form af en pårørendegruppe. Formålet er dels at hjælpe den pårørende til at forstå egne behov og respektere egne grænser, dels at understøtte borgerens motivation for forandring via den pårørende. Som hovedregel skal man være 18 år for at deltage i gruppen.

5.3 Behandlingsforløb og -tilbud til unge i alderen 15-24 år

Behandling i Ungerådgivningen foregår individuelt og tilrettelægges i et samarbejde med den unge.

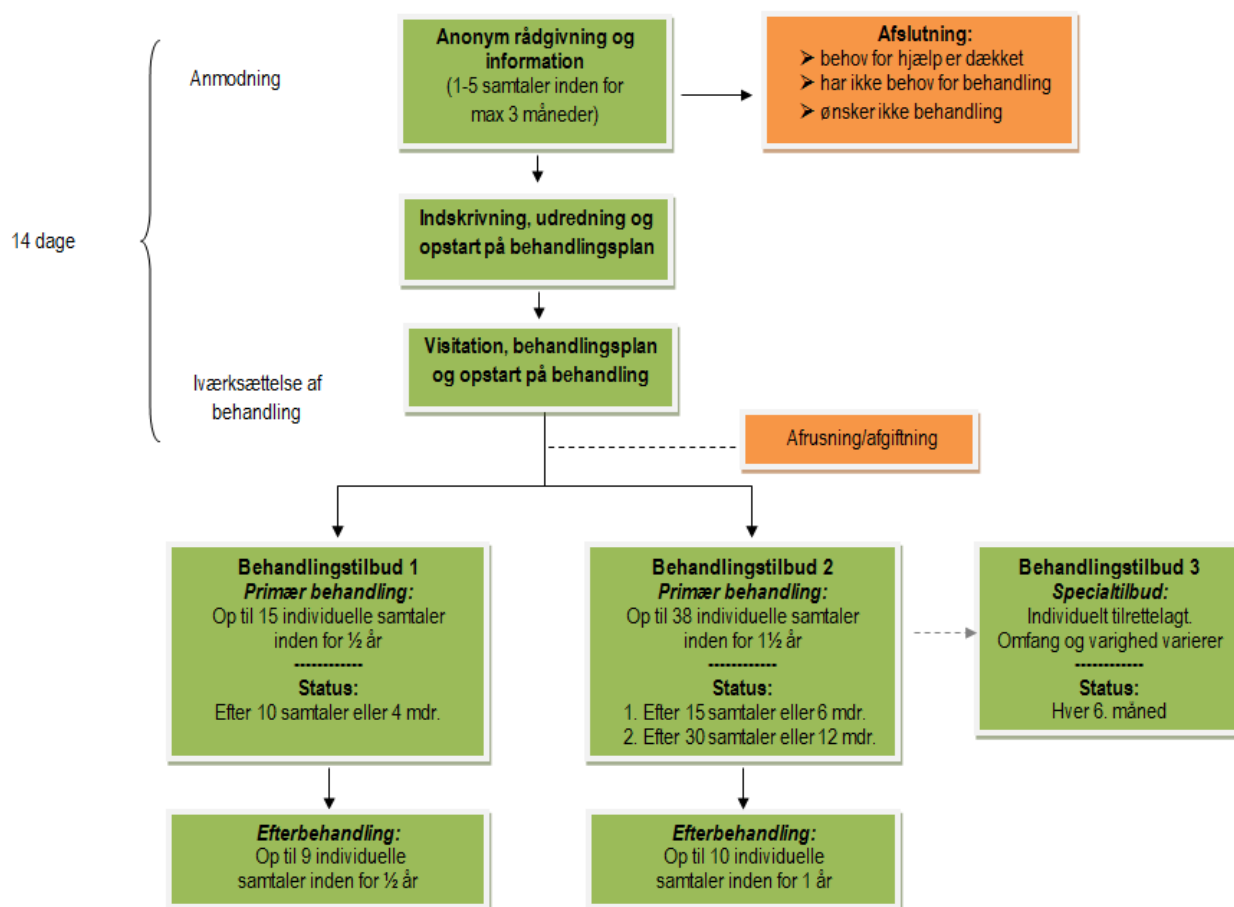
Når unge under 18 år indskrives i behandling, skal Børnesocialrådgivningen i Skanderborg Kommune inddrages, da de træffer afgørelse om tilbud og foranstaltninger for unge under 18 år. Samtidig skal der indhentes samtykke fra forældre/ forældremyndighedsindehavere, når den unge er under 18 år. Uanset den unges alder vil behandlerne dog altid opfordre til, at forældre og/eller andre nære pårørende inddrages i den unges behandlingsforløb.

Behandling i Ungerådgivningen er helhedsorienteret og tilrettelagt efter mindste-indgriben princip, hvilket vil sige, at behandlerne støtter og hjælper den unge i eget miljø med inddragelse af den unges netværk.

Et behandlingsforløb starter med at afdække den unges erfaringer med rusmidler og generelle trivsel. Derefter udarbejder behandleren sammen med den unge en behandlingsplan, der beskriver målet med behandlingen, og hvad den unge skal arbejde med for at nå sine mål.

Unge over 18 år med andre problemer end problematisk forbrug af rusmidler og screenes desuden for psykiske lidelser (i behandlingstilbud 2), så behandlingen kan tilrettelægges efter den unges behov, styrker og udfordringer. Ved behov henvises til yderligere udredning i andet regi.

Ungerådgivningen har tilbud om anonym rådgivning samt tre behandlingstilbud, der er målrettet unge med varierende komplekse problemstillinger og rusmiddelbrug. Se også figur 4 på næste side.

Figur 4: Behandlingsforløb for unge i alderen 15-24 år

Behandlingen i alle tre tilbud består primært af individuelle samtaler med den unge og evt. familie/pårørende. Inddragelse af forældre og andet nært netværk vægtes højt i alle tilbud, og der arbejdes målrettet med brobygning til relevante fagpersoner omkring den unge.

Formålet med behandlingen er at hjælpe unge med at stoppe eller reducere et problematisk forbrug eller misbrug af rusmidler og hjælpe med at fastholde ophøret eller reduktionen. Behandlingen har både et direkte fokus på rusmidlerne og på hjælp til at reducere de barrierer, der måtte være for at nå den unges rusmiddelrelaterede mål.

Behandlingstilbud 1 og 2 er afgrænsede i tid og antal samtaler, og der er forskellige ydelser tilknyttet, idet målgruppen for de to tilbud er forskellig, særligt med hensyn til omfanget af belastende og beskyttende faktorer i den unges liv.

Fælles er dog, at begge tilbud er opdelt i to faser: Primær behandling og efterbehandling.

I den primære behandling arbejdes med rusmiddelproblematikken og de mest indgribende barrierer i den unges liv for at indfri den rusmiddelrelaterede målsætning. I efterbehandlingen arbejdes især med tilbagefaldsforebyggelse og stabilisering af den unges livssituation.

Behandlingstilbud 3 tilrettelægges individuelt og er et særligt tilbud målrettet en lille gruppe unge med multikomplekse problemstillinger (socialt, psykisk, fysisk, økonomisk mv.). Unge kan kun visiteres til tilbud 3 efter at have modtaget behandling i tilbud 2, og tilbud 3 er ikke afgrænset i tid og antal samtaler. Ofte vil behandlingen i tilbud 3 kræve omfattende kontakt og samarbejde med andre lokale og regionale aktører, bl.a. jobcenter, uddannelsesinstitutioner, krimi-

nalforsorgen, psykiatrien, bosteder og kontaktpersoner.

I det følgende er de væsentligste ydelser i tilbuddene beskrevet nærmere.

Anonym Rådgivning og opstart af behandling

Indgangen til Ungerådgivningens behandlingstilbud er den anonyme rådgivning, hvor unge, forældre og samarbejdspartnere kan henvende sig og få rådgivning anonymt og uforpligtende. For samarbejdspartnere drejer det sig ofte om faglig sparring i forhold til unges brug af rusmidler.

Unge kan få op til fem anonyme rådgivende samtaler, som enten fører til en indskrivning i behandling eller til en afslutning. For nogle unge er samtalerne i den anonyme rådgivning tilstrækkelige til at løse deres udfordringer med rusmidler, og rådgivningen er således med til at forebygge, at problemer med rusmidler opstår eller accelerer hos den unge. Et rådgivningsforløb kan dermed udgøre en tidlig indsats, der medvirker til at forebygge, at den unge skal indskrives i et længerevarende og mere ressourcetrækvende tilbud.

Viser det sig, at den unge ønsker og har brug for rusmiddelbehandling, sikres en smidig overgang fra rådgivningen til indskrivning i et af Ungerådgivningens behandlingstilbud.

Den anonyme rådgivning kan også foregå på skoler og uddannelsesinstitutioner i kommunen, som Ungerådgivningen har indgået et samarbejde med. Her vil en behandler være tilgængelig for de unge på uddannelsesstedet, hvor de kan få en eller flere uforpligtende, rådgivende samtaler om rusmidler. Også lærere m.fl. på uddannelsesstedet kan få faglig sparring hos behandleren.

Ønskes rådgivning eller behandling kan Ungerådgivningen kontaktes på telefon. Se telefonnumre med mere på Ungerådgivningens hjemmeside:

www.skanderborgrusmiddelcenter.dk/ung

Individuelle samtaler

Formålet med de individuelle samtaler er at hjælpe den unge til at tage skridt mod at ophøre eller reducere forbruget af alkohol, hash eller andre stoffer. Samtalerne har fokus på de problemer og oplevelser, som fylder for den enkelte ung, fx problemer i skolen, med økonomi, bolig eller forældre, og som ofte virker ind på den unges forbrug af rusmidler. De individuelle samtaler kan både foregå i Ungerådgivningen og i den unges nærmiljø.

NADA akupunktur

Ungerådgivningen tilbyder NADA øreakupunktur i forbindelse med de individuelle samtaler med det formål at hjælpe den unge med at slappe af og øge den unges koncentrationsevne. For nogle unge kan NADA være med til at nedsætte trang til rusmidler og afhjælpe fysiske og psykiske abstinenssymptomer.

Forældregruppe

Forældregruppe er et forløb til forældre, samlere eller andre voksne, som varetager en forælderrolle i forhold til unge, der har et problematisk forbrug af rusmidler. Den unge behøver ikke at være indskrevet i behandling i Ungerådgivningen. Formålet med tilbuddet er at støtte forældrene og igangsætte en forandringsproces til gavn for familien og den unge. I grupperne tilbydes forældrene viden og indsigt i den unges valg af livsform, og de får inspiration til nye tilgange til samvær og dialog med den unge.

Planlægning og koordination af indsatser og tilbud

Ungerådgivningen arbejder ud fra en helhedsorienteret tilgang, dvs. opmærksomheden er ikke kun rettet mod den unges brug af rusmidler og men også mod den unges tilknytning til skole/uddannelse, psykiske og fysiske helbred, sociale relationer mv.

I behandlingen kan der derfor være behov for tæt kontakt til og samarbejde med både det private og professionelle netværk omkring den unge, så rusmiddelbehandlingen koordineres med evt. andre indsatser, fx i forhold uddannelse/job, sociale forhold, bolig. Den unge – og forældrene hvis den unge er under 18 år – skal i så fald give samtykke til, at behandleren må

samarbejde og koordinere med andre fagpersoner omkring den unge.

Hjælp og støtte til at løse andre problemer i den unges liv kan være en forudsætning for at kunne arbejde med den unges brug af rusmidler – men ændring af rusmiddelbrug vil altid være hovedformålet i behandlingen.

Andre ydelser

Behandlingen i Ungerådgivningen kan suppleres med de ydelser, som er beskrevet i afsnit 5.2: Afrusning, medicinsk alkoholbehandling, substitutionsbehandling og sundhedstilbud.

5.3 Anonym, ambulans stofbehandling til borgere på 18 år og derover

Anonym, ambulans stofbehandling er et særligt behandlingstilbud, der er oprettet i henhold til Lov om social service § 101a. Tilbuddet retter sig mod borgere på 18 år og derover i Skanderborg Kommune, der har et problematisk forbrug af stoffer som bl.a. hash, kokain og amfetamin, men som ikke har andre sociale problemer. Borgeren skal være under uddannelse, have arbejde eller have anden tæt tilknytning til arbejdsmarkedet for at få tilbuddet.

Der er tale om borgere, som kun i begrænset omfang er set i rusmiddelbehandlingen tidligere og som formentlig ikke vil opsøge behandling, medmindre tilbuddet er anonymt.

Borgeren kan således være anonym i hele forløbet, der består af en afklarende samtale efterfulgt af et gruppeforløb på 8-12 samtaler og en afsluttende, individuel samtale.

Af hensyn til anonymiteten skal både forsamtale og behandling foregå et neutralt sted uden for Skanderborg Rusmiddelcenters lokaler. Borgeren kan også vælge at få behandlingen i Aarhus men skal i så fald henvises dertil først af tilbuddets behandlere i Skanderborg.

Behandlingen varetages af erfarne rusmiddelbehandlere fra Skanderborg Rusmiddelcenter - eller fra Center for Misbrugsbehandling i Aarhus hvis behandlingen foregår i Aarhus.

Visitation og henvendelse til anonym stofbehandling

Anonym stofbehandling er ikke omfattet af behandlingsgarantien, og borgere skal visiteres til tilbuddet af Skanderborg Rusmiddelcenter. Borgeren behøver hverken at oplyse navn eller cpr. nr. på noget tidspunkt.

Borgere kan henvende sig direkte til tilbuddet for at få mere viden og lave aftale om en forsamtale.

Henvendelse kan ske til:

Tlf.: 21 14 86 60

Mail: anonymskanderborg@skanderborg.dk

Hjemmeside: www.anonymstof.dk

6. Henvendelse og visitation

6.1 Henvendelse

Skanderborg Rusmiddelcenter tilbyder gratis behandling til alle borgere, der ønsker at ændre deres forbrug af alkohol eller brug af euforiserende stoffer. Alle borgere over 15 år kan frit henvende sig med anmodning om behandling.

Henvendelse kan ske personligt, telefonisk eller via e-mail. For borgere, der ønsker hjælp til en alkoholproblematik, er der mulighed for at være anonym. Det samme gælder borgere i anonym stofbehandling.

Ved ønske om behandling kan borgere, der er 25 år eller derover uden tidsbestilling henvende sig i Åben Rådgivning.

De aktuelle tider for Åben Rådgivning kan ses på rusmiddelcentrets hjemmeside:
www.skanderborgrusmiddelcenter.dk

Ved ønske om afrusning kan borgere uden tidsbestilling henvende sig i Åben Afrusning.

De aktuelle tider for Åben Afrusning kan ses på rusmiddelcentrets hjemmeside:
www.skanderborgrusmiddelcenter.dk

Adresse:
Skanderborg Rusmiddelcenter
Ole Lund Kirkegaards Stræde 2F
8660 Skanderborg
Tlf. 87 94 75 80
E-mail: Rusmiddel@skanderborg.dk
Hjemmeside: skanderborgrusmiddelcenter.dk
Facebook: Søg efter Skanderborg Rusmiddelcenter.

Henvendelse til Ungerådgivningen

Unge, forældre og samarbejdspartnere m.fl. kan kontakte Ungerådgivningen på følgende telefonnumre:

- Kirsten Skadborg: 40 15 87 71
- Line Schultz: 24 76 58 57
- Mariane Lind Klogborg: 20 59 84 46
- Martin Feltmann: 20 59 84 66

Adresse:
Ungerådgivningen
Adelgade 87, 1. sal
8660 Skanderborg
Hjemmeside:
www.skanderborgrusmiddelcenter/ung
Facebook: Søg efter Ungerådgivningen Skanderborg Rusmiddelcenter

6.2 Visitation

Ved ønske om behandling vil borgere over 25 år få tid hos en behandler til en kortlægnings samtale. I samtalen vil behandleren spørge ind til borgerens situation for at sikre, at vedkommende visiteres til det rette behandlingstilbud i Skanderborg Rusmiddelcenter.

Er borgeren under 25 år, foregår visitationen ugentligt på et visitationsmøde i Ungerådgivningen. Det tilstræbes, at den unge får tildelt samme behandler, som den unge har talt med i den anonyme rådgivning.

Visitation til døgnbehandling forudsætter (uanset borgerens alder), at alle andre behandlingsmuligheder er udtømte. Borgere, der allerede er indskrevet i Skanderborg Rusmiddelcenter, kan efter konkret vurdering visiteres til døgnbehandling. For borgere i stofmisbrugsbehandling fastsættes en egenbetaling svarende til værdien af henholdsvis kost og logi.

7. Behandlingsgaranti og frit valg

Behandlingsgaranti

Jf. Lov om social service § 101 og sundhedslovens § 141 skal kommunen sørge for tilbud om behandling af alkohol- og stofmisbrug. Tilbuddet skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelse til kommunen.

Frit valg

Inden for alkohol- og stofmisbrugsområdet er der frit valg i forhold til at vælge behandlingssted. Dog med visse på forbehold alt efter om man ønsker alkohol- eller stofmisbrugsbehandling.

Det vil sige, at borgere i Skanderborg Kommune ikke behøver at få deres behandling i Skanderborg Rusmiddelcenter:

Ved ønske om *alkoholbehandling* er det muligt at henvende sig i en anden kommunes behandlingsscenter uden forudgående henvisning.

Ved ønske om *stofmisbrugsbehandling* er det derimod et krav, at der skal udarbejdes en behandlingsplan af ens bopælskommune. Af behandlingsplanen vil det fremgå, hvilken type

tilbud den enkelte er visiteret til. Man kan kun vælge et tilbud af tilsvarende karakter i et andet offentligt behandlingsscenter eller i et privat behandlingsscenter, der er godkendt efter service-loven. Der er således ikke frit valg mellem f.eks. døgn- og dagbehandling, og det vil heller ikke nødvendigvis være alle godkendte behandlingssteder, som er relevante for det planlagte behandlingsforløb.

Adgangen til frit valg kan i særlige tilfælde begrænses, hvis hensynet til pågældendes fysiske eller psykiske tilstand taler for det.

Den medicinske behandling er ikke omfattet af reglerne om frit valg.

Skanderborg Rusmiddelcenter informerer om adgangen til at benytte sig af andre behandlingstilbud og er borgeren behjælpelig med at søge relevant information i forbindelse med det frie valg.

8. Behandlingsplan – udarbejdelse og opfølgning

Skanderborg Rusmiddelcenter udarbejder i samarbejde med den enkelte borger en behandlingsplan, der beskriver behandlingens indhold og mål. Af behandlingsplanen vil det fremgå, hvilket tilbud der visiteres til. Behandling tilbydes på baggrund af den udarbejdede behandlingsplan.

Behandlingsplanen udarbejdes inden for 14 dage og ajourføres løbende under behandlingen. Bemærk at for unge under 18 år er der ikke krav om, at behandlingsplanen skal udarbejdes inden 14 dage, men inden for 3 måneder.

Senest 1 måned og igen 6 måneder efter borgeren har afsluttet sit behandlingsforløb, vil rusmiddelcentret kontakte borgeren med henblik på at forebygge tilbagefald og tilbyde hjælp, hvis borgeren oplever tilbagefald.

Det gælder dog kun borgere, der har afsluttet deres behandlingsforløb med status som færdigbehandlet, udskrevet til et andet tilbud, udskrevet til hospital eller udskrevet med anden årsag til afsluttet behandling.

For at gøre opmærksom på, at der følges op på behandlingen efter endt behandling, vil det blive anført i behandlingsplanen.

9. Handleplan – udarbejdelse, koordinering og opfølgning

Ud over en behandlingsplan har borgere i behandling for stofmisbrug samt andre borgere med særlige behov ret til at få udarbejdet en handleplan, jf. serviceloven § 101 og § 141.

En handleplan er et redskab til at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats på tværs af tilbud og forvaltninger med udgangspunkt i borgerens egne ønsker og behov. Ansvar for at udarbejde handleplan påhviler myndighed.

Derudover samarbejder Skanderborg Rusmiddelcenter løbende med den regionale behandlingspsykiatri, De praktiserende Læger, Kriminalforsorgen med flere om at koordinere og tilpasse behandlingen ud fra den samlede indsats med fokus på borgerens ønsker og behov.

10. Brugerinddragelse

Inddragelse i egen sag

Brugerinddragelse er et helt centralt element i behandlingen. Derfor inddrager Skanderborg Rusmiddelcenter borgeren i tilrettelæggelsen af behandlingen gennem deltagelse i udarbejdelse af den individuelle behandlingsplan. Behandlingsplanlægningen foregår således i tæt sammenhæng med borgeren og afspejler en moralsk neutralitet i relation til borgerens individuelle målsætninger for ændring af rusmidler.

Inddragelse i de overordnede behandlingstilbud

Skanderborg Rusmiddelcenter ønsker at inddrage såvel borgeren som de pårørende i bestræbelserne på at skabe et rusmiddelcenter, der med lydhørhed kan drage nytte af de erfaringer, der ligger hos de to grupper. Vi opfordrer derfor til løbende dialog.

11. Regler for betaling for kost og logi

Behandling for stofmisbrug er vederlagsfri for borgeren. Såfremt borgeren bevilges midlertidigt ophold i boform jf. Lov om social service § 107 i form af døgnophold eller halvvejshus, er der imidlertid adgang til at fastsætte en egenbetaling for værdi for kost og logi.

Egenbetalingen fastsættes ud fra følgende principper:

- Egenbetaling fastsættes og indarbejdes i handleplan forud for opholdets begyndelse.

- Borgeren skal have mulighed for at dokumentere løbende faste udgifter under døgnopholdet
- Der tages ved udregning af egenbetaling udgangspunkt i den fastsatte takst på den konkrete behandlingsinstitution
- Såfremt borgeren bevarer egen bolig under opholdet, opkræves der jf. SL § 163 ikke egenbetaling for logi
- Borgeren sikres beløb til personlige fornødenheder under døgnopholdet

12. Information om klageadgang

12.1 Klager over stofmisbrugsbehandling

Det er muligt at klage over stofmisbrugsbehandlingen, enten på egen hånd eller gennem en anden person, forening eller en advokat.

Hvad kan klages over – og til hvem?

Stofmisbrugsbehandling kan deles op i to behandlingsområder, henholdsvis en sundhedsfaglig og socialfaglig behandling.

Den *sundhedsfaglige stofmisbrugsbehandling* er den del af behandlingen, der udføres af sundhedspersonale som læger og sygeplejersker. Der kan f.eks. klages over manglende eller utilstrækkelig lægelig undersøgelse forud for iværksættelse af substitutionsbehandling, over en læges afslag på behandling med bestemte lægemidler, over ændringer af dosisstørrelse, over omfanget og karakteren af kontrolforanstaltninger, over udleveringshyppighed eller muligheden for og omfanget af tag-hjem-ordninger m.v.

Klageadgangen omfatter også spørgsmål som information og samtykke, udfærdigelse af lægeerklæringer, journalføring, afgørelser om aktindsigt i helbredsoplysninger og overtrædelse af reglerne om tavshedspligt i det sundhedsfaglige arbejde.

En klage over den sundhedsmæssige behandling skal rettes til:

Patientkontoret, Region Midtjylland
Regionshuset, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Den *socialfaglige stofmisbrugsbehandling* kan omfatte afslag på behandling, herunder f.eks.

afslag på døgnbehandling eller manglende iværksættelse af tilbud senest 14 dage efter henvendelsen om ønsket om behandling. Der kan også klages over ændring af behandlingstilbud, eller at reglerne om aktindsigt ikke er overholdt. Der kan desuden klages over personalet.

En klage over den socialfaglige behandling skal afleveres til kommunen:

Skanderborg Rusmiddelcenter
Ole Lund Kirkegaards Stræde 2F
8660 Skanderborg

Kommunen har fire uger til at genvurdere sagen. Hvis kommunen fastholder den oprindelige beslutning, sendes klagen videre til Det sociale nævn. Dette gælder dog ikke klager over personale.

Hvordan og hvornår skal der klages?

Det er nok at skrive, at der klages. Der kan også klages mundtligt; i så fald skal kommunen skrive klagen ned. Kommunen skal have klagen inden for 28 dage. Der er ingen klagefrist for klager over personalet eller for klager over aktindsigt.

12.2 Klager over alkoholbehandlingen

Der kan ikke klages over kommunens afgørelse om visitation til behandling efter Sundhedslovens § 141.

13. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling

Alkohol- og stofmisbrugsbehandlingen varetages i Skanderborg Rusmiddelcenter af et tværfagligt personale med socialfaglige uddannelser som psykolog, socialrådgiver, ergoterapeut, pædagog og sygeplejerske. Derudover er der ansat kontoruddannet og akademisk personale i forhold til varetagelse af administrative opgaver. Skanderborg Rusmiddelcenter har 16 ansatte i alt.

Alle behandlere er efteruddannet indenfor en kognitiv referenceramme samt i motivationsmetoden "Motivational Interviewing". Herudover har personalet individuelle efteruddannelser, heriblandt efteruddannelser inden for familieorienteret rusmiddelbehandling.

Behandlerne holdes opdateret om den kognitive metode i kraft af bl.a. intern undervisning. Herudover vurderes behovet for ekstern undervisning løbende. Det tilstræbes desuden, at personalet holdes opdateret om misbrugsområdet generelt via deltagelse i diverse misbrugsrelaterede konferencer.

Endelig tilstræbes faglig kvalificering via ekstern supervision.

14. Monitorering af indsatsen

Dokumentation af behandlingsindsatsen og dennes resultater er en forudsætning for fortsat kvalitetsudvikling af behandlingen og en hensigtsmæssig ressourcefordeling.

Der foretages registrering i følgende registre, der samler informationer på misbrugsområdet:

- Sundhedsstyrelsens register over stofmisbrugere behandling (SIB)

- Sundhedsregister over national alkoholbehandling (NAB)
- Ventetider og overskridelse af behandlingsgaranti for stofmisbrugere (VBGS)
- DanRis Ambulant

Se også afsnit 4.2.

15. Opmærksomhed på hjemmeboende børn under 18 år

Både i opstarten af et rådgivnings- eller behandlingsforløb og undervejs i behandlingen har Skanderborg Rusmiddelcenter særlig opmærksomhed på, om der er børn i hjemmet under 18 år. I så fald vil børnenes trivsel være et fokuspunkt i behandlingsforløbet.

I en foreløbig periode fra 2016 og frem til og med 2019 har Skanderborg Rusmiddelcenter desuden et målrettet rådgivnings- og behandlingstilbud til børn og unge i alderen 0-25 år, der vokser op i familier med rusmiddelproblemer. Tilbuddet er oprettet i forbindelse med Projekt BRUS, som er et tværkommunalt projekt i Øst-

Jylland. Projektet er omtalt i kvalitetsstandardens afsnit 17.

Alle medarbejdere i Skanderborg Rusmiddelcenter har skærpet underretningspligt jf. Lov om social service § 153. Det betyder, at vi har pligt til at underrette Fagsekretariatet Børn & Unge hvis der er mistanke om, at et barn eller en ung under 18 år mistrives, eller hvis vi får kendskab til en kommende forældre med et rusmiddelproblem.

16. Kvalitetskrav til døgnbehandlingssteder

Formålet med døgnbehandling er overordnet, at borgeren i strukturerede og støttende rammer kan arbejde mod øget forståelse for sin misbrugsproblematik og udvikle redskaber til at ændre sine misbrugsvaner.

Døgnbehandling er en indgribende foranstaltning. Derfor forudsætter bevilling af døgnophold, at mindre indgribende behandlingsformer ikke vurderes tilstrækkelige, at borgeren er motiveret for behandlingsformen, og at Skanderborg Rusmiddelcenter ud fra borgerens samlede situation vurderer, at pågældende kan profitere af døgnbehandling.

Vejledende kriterier ved vurdering af, om borgeren tilhører målgruppen for døgnbehandling:

- Svær og/eller langvarig afhængighed
- Dobbeltbelastning eller dobbeltdiagnose (personlighedsforstyrrelse, symptomidler eller sindslidelser af alvorlig karakter)
- Sociale problemer (afklarede boligforhold).
- Manglende social stabilitet
- Ressourcsvgat socialt netværk
- Behov for midlertidigt miljøskifte

Skanderborg Rusmiddelcenter ønsker et samarbejde med døgnbehandlingssteder, der anvender evidensbaserede behandlingsmetoder, og hvor der arbejdes ud fra en anerkendelse af de mål, der forud for døgnophold er udarbejdet mellem borger og behandler i ambulans regi. For at sikre en højt kvalificeret behandling prioriterer Skanderborg Rusmiddelcenter en tæt opfølgning under et døgnophold.

17. Igangværende indsatser og projekter

Skanderborg Rusmiddelcenter arbejder kontinuerligt og målrettet på fortsat at udvikle og optimere indsatsen for borgere med rusmiddelrelaterede problemer i Skanderborg Kommune.

Det sker bl.a. ved at gennemføre og/eller deltage i en række indsatser og projekter. Aktuelt er Skanderborg Rusmiddelcenter involveret i følgende:

BRUS – Behandlingstilbud til børn og unge fra familier med rusmiddelproblemer

Skanderborg Rusmiddelcenter er i sommeren 2016 gået i gang med at udvikle og etablere behandlingstilbud til børn og unge under 25 år, der vokser op i familier præget af et problematisk forbrug af alkohol og/eller stoffer.

Behandlingstilbuddet består af individuelle samtaler med børn og unge, samtalegrupper for børn og unge og familiesamtaler for den enkelte familie. Desuden vil der i 2017 blive etableret en digital chatmulighed, hvor børn og unge kan henvende sig.

Formålet er at styrke børn og unges muligheder for at håndtere de udfordringer, som en opvækst i en familie med rusmiddelproblemer medfører. Det er samtidig målet, at flere familier får brudt de uheldsmæssige mønstre, og at flere forældre/primære omsorgspersoner får hjælp til at komme ud af et problematisk forbrug af rusmidler.

Etableringen af behandlingstilbud til børn og unge i Skanderborg er en del af det tværkommunale projekt "Projekt BRUS", hvor Skanderborg Rusmiddelcenter samarbejder med 10 andre kommunale rusmiddelcenter i Østjylland om at styrke indsatsen for børn og unge i familier med rusmiddelproblemer.

I projektet samarbejder Skanderborg Rusmiddelcenter samtidig med relevante parter i Skanderborg Kommune, heriblandt særligt Børnesocialrådgivningen, sundhedstjenesten, skoleområdet og daginstitutioner.

Projekt BRUS foregår i årene 2016-2019 og er støttet af satspuljemidler.

Systematisk tidlig opsporing af borgere og familier med rusmiddelproblemer

Systematisk tidlig opsporing er en fokuseret og målrettet indsats, som skal medvirke til, at borgere og familier med rusmiddelproblemer identificeres og kommer i behandling tidligere.

Indsatsen består i opkvalificering af ca. 80 medarbejdere på beskæftigelsesområdet og på børne-/ungeområdet i Skanderborg Kommune, så de får viden og redskaber til at opspore, italesætte og henvise borgere med alkohol- og/eller stofproblemer til rette tilbud. Som led i indsatsen skal der også udarbejdes klare arbejdsgange og procedurer, der skal sikre overgangen fra opsporing til behandling.

Udvikling og implementering af systematisk tidlig opsporing varetages af Skanderborg Rusmiddelcenter og foregår i tæt samarbejde med de berørte medarbejdere og ledere. Projektet afsluttes i 2017, hvor der også tages stilling til den videre indsats for at sikre systematisk tidlig opsporing blandt frontpersonalet fremover. Projektet indgår i projektet "Familieorienteret alkoholbehandling".

Familieorienteret rusmiddelbehandling

Projektet består af tre sammenhængende indsatser, der har til formål at sikre, at flere borgere og familier med rusmiddelproblemer får en målrettet og sammenhængende støtte og behandling.

De tre indsatsområder er: 1) Systematisk tidlig opsporing af borgere og familier med rusmiddelproblemer, 2) kompetenceudvikling af rusmiddelbehandlere i familieorienteret rusmiddelbehandling samt 3) udvikling og implementering familieorienteret rusmiddelbehandling.

Projektet løber fra 2015 til og med 2017. I perioden udvikles og implementeres familieorienteret rusmiddelbehandling som et fast tilbud i Skanderborg Rusmiddelcenter.

Afprøvning af metoden Assertive Community Treatment (ACT)

Skanderborg Rusmiddelcenter deltager i projektet, der er igangsat af Socialstyrelsen og evalueres af Rambøll og SFI. Projektets formål er at afprøve ACT-metoden, som er en intensiv, helhedsorienteret og tværfaglig støtte og behandlingsindsats til borgere over 18 år med psykiske lidelser og samtidig misbrug. Der er tale om borgere, der har brug for intensiv hjælp og støtte og som kun vanskeligt eller slet ikke kan profitere af og fastholde kontakten til de eksisterende støtte- og behandlingstilbud.

Målet er dels at skabe bedring i forhold til psykisk trivsel, misbrug, fysiske problemer og sociale forhold. Og dels at støtte borgeren i at komme i beskæftigelse eller uddannelse – eller i uddannelses- eller beskæftigelsesrettede aktiviteter.

Projektet er tværfagligt og tværororganisatorisk forankret i Skanderborg Kommune, og indsatsen varetages af et særligt team, hvor en behandler fra Skanderborg Rusmiddelcenter deltager. Projektet er startet i 2014 og løber frem til udgangen af 2017.

Styrket indsats for borgere med sindslidelser og misbrug ved hjælp af Koordinerende indsatsplaner

Skanderborg Rusmiddelcenter deltager i et samarbejdsprojekt i Skanderborg Kommune, som har til formål at sikre en bedre og koordineret indsats for borgere med samtidig misbrug af alkohol/stoffer og psykisk lidelse. Det gælder i særlig grad de borgere, som gentagne gange indlægges til afrusning på Horsens Sygehus.

Målet er at opfange flere af disse borgere og give dem et helhedsorienteret og koordineret tilbud ved hjælp af en Koordinerende Indsatsplan. Det skal bl.a. ske ved at formalisere samarbejdet med akutafdelingen på Horsens Sygehus.

18. Fremtidig indsats

Den fremtidige indsats for rusmiddelbehandlingen i Skanderborg Kommune tilrettelægges i overensstemmelse med kommunens socialpolitik, rusmiddelstrategi og de politisk vedtagne mål på området. Samtidig tilrettelægges indsatsen under hensyntagen til de nationale retningslinjer på området.

I den kommende indsats i Skanderborg Rusmiddelcenter vil der være særligt fokus på følgende:

- Kontinuerlig kvalitetsudvikling og -sikring af Skanderborg Rusmiddelcenter rådgivnings- og behandlingstilbud.
- Yderligere udbredelse af kendskabet til Skanderborg Rusmiddelcenter hos både borgere og samarbejdspartnere – med henblik på at sikre, at flere borgere med rusmiddelproblemer modtager behandling.
- Udvikling af formaliserede samarbejdsaftaler med samarbejdspartnere i kommunen med henblik på at sikre helhedsorienterede og sammenhængende behandlingsforløb for borgere i rusmiddelbehandling.
- Afklaring af behov og muligheder for at udvikle et målrettet behandlingstilbud til borgere med både hjerneskade og misbrugsproblem.
- Udvikling og afprøvning af et kort intensivt samtaletilbud (KIS) til unge under 25 år med et problematisk forbrug af alkohol, hash og/eller andre stoffer, som kræver behandling.
- Revurdering af kriterier for henvisning til døgnbehandling.
- Afklaring af muligheder for at anvende digitale løsninger i rusmiddelbehandlingen såsom chat, telebehandling, selvbooking af samtaler o.lign.